

4. Bytiak, Yu.P. (Ed.) (2020). *Administratyvne pravo Ukrainy*. [Administrative law of Ukraine]. Pidruchnyk. Kharkiv: Pravo.392. [in Ukrainian].
5. Bondar, O.H., & Kolomoiets, T.O., & Kolpakov, V.K. (2014). *Administratyvno-pravove rehuliuвання publichnoho administruvannya v Ukraini*. [Administrative and legal regulation of public administration in Ukraine]. *Navch. posib. dlia stud. yuryd. f-tiv Zaporizhzhia: ZNU*. 204. [in Ukrainian].
6. Kyrydon, A.M. (Ed.) (2017). *Velyka ukrainska entsyklopediia*. [Great Ukrainian encyclopedia]. *Tematychnyi reiestr hasel z napriamu «Iurydychni nauky» Derzhavna naukova ustanova «Entsyklopedychnе vydavnytstvo»*. 152. [in Ukrainian].
7. Busel, V.T. (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy 250000*. [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language 250,000]. Kyiv. Irpin: Perun. 1728. [in Ukrainian].
8. Malikov, V.V. (2014). *Administratyvno-pravovi formy zabezpechennia hromadskoho poriadku*. [Administrative and legal forms of ensuring public order]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vyp. 28. T. 2. 144–147. [in Ukrainian].
9. Nosach, A.V. (2017). *Administratyvno-pravovi formy diialnosti Sluzhby bezpeky Ukrainy z protydiv teroryzmu*. [Administrative and legal forms of activities of the Security Service of Ukraine to counter terrorism]. *Dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07*. Sumy: SumDU. 222. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 3.11.2023

УДК 346.9 (477)

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-15-99-104

Линник Олена Анатоліївна,
аспірант 2 року навчання кафедри публічного та міжнародного права
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана
e-mail: spartner@gryphon.ua
<https://orcid.org/0009-0005-6527-8083>

КОМПАРАТИВІСЬКИЙ АНАЛІЗ РОЛІ ДЕРЖАВИ У СТВОРЕННІ УМОВ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

У даній статті здійснено компаративістський аналіз ролі держави у створенні умов для залучення інвестицій.

Для досягнення відповідних цілей прогнозується створення державних стимулів для інвестицій, облаштування безпечного правового середовища для ведення інвестиційної діяльності, розробка секторальних стратегій щодо залучення прямих іноземних інвестицій та інші кроки.

Вивчення публічного адміністрування інвестицій в економіку України в умовах глобалізації з метою виявлення можливих напрямів його вдосконалення та виділення результативних механізмів, зокрема у контексті повноцінної відбудови, які застосовуються як у вітчизняній, так і іноземній практиці, варто почати з безпосереднього дослідження ролі держави у створенні умов для залучення інвестицій.

Держава здійснює регулювання інвестиційно-правових відносин на основі правових норм, які, у той же час, мають відповідати світовим стандартам у площині захисту прав інвестора та створення привабливих умов. Для того, щоб покращувати інвестиційне середовище, Україні необхідно враховувати іноземний досвід успішних держав, які встановили найкращі системи нормативного регулювання інвестиційно-правових відносин. Ключовим компонентом постійного покращення правового регулювання інвестиційно-правових відносин є аналіз науковцями, уповноваженими посадовими особами та представниками бізнесу позитивних та негативних сторін чинного регулювання. При цьому предметом такого аналізу стає безпосереднє здійснення органами влади своїх повноважень. Слід визначити, як представники громадянського суспільства в різних іноземних державах визначають позитивні та негативні аспекти правового регулювання та публічного адміністрування інвестиційно-правових відносин.

В цілому, роль та обов'язки місцевої влади, пов'язані зі сприянням іноземним інвесторам, значно зросли за останні роки, особливо після вступу Польщі до ЄС у 2004 році. Регіональні та місцеві органи влади мають організаційні та фінансові можливості для створення сприятливих умов для ведення бізнесу у відповідних регіонах. Законодавство не обмежує їх лише наданням пільг, але й передбачає повноваження та процедури інвестування у інфраструктуру.

Варто наголосити, що невід'ємною складовою успіху в інвестиційному питанні є вжиття державою таких заходів, які б надавали змогу бізнесу почуватися комфортно та впевнено, а це, насамперед, передбачає зміни податкового та інвестиційного законодавства у площині надання податкових преференцій, субсидій тощо.

Ключові слова: інвестиції, арбітраж, спори, медіація, публічний спір, інвестиційний арбітраж, публічні закупівлі, публічне адміністрування.

Lynnyk O. COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ROLE OF THE STATE IN CREATING CONDITIONS FOR ATTRACTING INVESTMENTS

This article provides a comparative analysis of the state's role in creating conditions for investment attraction.

Випуск 15. 2023

© О.А.Линник, 2023

In order to achieve the relevant goals, the creation of state incentives for investments, the arrangement of a safe legal environment for conducting investment activities, the development of sectoral strategies for attracting foreign direct investments and other steps are predicted.

The study of the public administration of investments in the economy of Ukraine in the context of globalization in order to identify possible directions for its improvement and the selection of effective mechanisms, in particular in the context of post-war reconstruction, which are used in both domestic and foreign practice, should begin with a direct study of the role of the state in creating conditions for investment attraction.

The state regulates investment-legal relations on the basis of legal norms, which, at the same time, must meet world standards in terms of protecting investor rights and creating attractive conditions. In order to improve the investment environment, Ukraine needs to take into account the foreign experience of successful states that have established the best systems of regulatory regulation of investment-legal relations. A key component of continuous improvement of the legal regulation of investment-legal relations is the analysis by scientists, authorized officials and business representatives of the positive and negative sides of the current regulation. At the same time, the subject of such an analysis is the direct exercise of their powers by the authorities. It should be determined how representatives of civil society in different foreign countries determine the positive and negative aspects of legal regulation and public administration of investment-legal relations.

In general, the role and responsibilities of local authorities related to the promotion of foreign investors have grown significantly in recent years, especially after Poland's accession to the EU in 2004. Regional and local authorities have organizational and financial capabilities to create favorable conditions for doing business in their respective regions. The legislation does not limit them only to the provision of benefits, but also provides the authority and procedures for investing in infrastructure.

It is worth emphasizing that an integral component of success in the investment issue is the state taking such measures that would allow businesses to feel comfortable and confident, and this, first of all, involves changes in tax and investment legislation in the area of providing tax preferences, subsidies, etc.

Key words: investment, arbitration, disputes, mediation, public dispute, investment arbitration, public procurement, public administration.

Постановка проблеми. Роль держави у сучасному світі є ключовою у більшості суспільних відносин. Держава як універсальний регулятор суспільних відносин має виключні повноваження у сфері створення умов для залучення інвестицій. Це пояснюється тим, що потенційні інвестори звертають свою увагу, у першу чергу, на фактори, які допоможуть їм отримати прибуток у результаті інвестиційної діяльності. Виключно держава може гарантувати, що права інвесторів будуть захищені від незаконних посягань, зокрема шляхом створення ефективних судової та правоохоронної систем. Так само виключно держава може вирішувати внутрішні та зовнішні питання, які матимуть найбільший вплив на стабільність всередині держави та, відповідно, захищеність інвестицій від потенційних ризиків. Такими питаннями можуть бути питання війни та миру, дотримання прав людини, визначення облікової ставки центрального банку, легалізація провадження окремих видів господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання інвестицій та інвестиційної діяльності в Україні були предметом наукових досліджень І.Б. Юрчик, А.А. Маценко, Л.О. Чернишова, В.В. Сазонової, Т.Г. Венгуренко, В.В. Плахотнюк, Л.М. Борщ та ін.

Метою статті є здійснення компаративіського аналізу ролі держави у створенні умов для залучення інвестицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для народу України роль держави у найближчі роки визначатиметься стратегічними цілями повоєнної відбудови, яка буде пов'язана зі значними викликами та ризиками. Уряд України неодноразово підкреслював, що рушійною силою повоєнної відбудови будуть інвестиції, які нададуть можливість реалізовувати фундаментальні для відновлення проекти. Для створення найбільш привабливих умов для залучення інвестицій Уряд України у запропонованих до громадського обговорення матеріалах змін до Національної економічної стратегії [1], затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 179 від 03 березня 2021 р. "Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року" визначив відповідну роль для України як держави, яка розкривається через 3 стратегічні мети:

- 1) створити необхідні умови для залучення іноземних інвестицій;
- 2) створити привабливу екосистему для накопичення та примноження вітчизняного капіталу;
- 3) забезпечити дохідний характер державного інвестування.

Перша стратегічна мета має реалізуватися шляхом досягнення наступних цілей:

- покращення позиції України у міжнародному рейтингу OECD Country Risk Classification до п'ятої групи ризиковості у 2023 році;
- покращення позицій України в міжнародних рейтингах S&P та Fitch: до BB+ до кінця 2024 року;
- збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій до 35-45 млрд. дол. США у 2030 році.

Для досягнення відповідних цілей прогнозується створення державних стимулів для інвестицій, облаштування безпечного правового середовища для ведення інвестиційної діяльності, розробка секторальних стратегій щодо залучення прямих іноземних інвестицій та інші кроки.

Для досягнення другої стратегічної мети Уряд України встановив наступні цілі:

- збільшити капіталізацію фондового ринку України до 40% валового внутрішнього продукту;
- збільшити обсяг активів накопичувального пенсійного забезпечення до 25% валового внутрішнього продукту;

- збільшити валове нагромадження основного капіталу до 20-30 % валового внутрішнього продукту [2].

Цілі можуть бути досягнуті шляхом впровадження амністії капіталу, введення накопичувальної пенсійної системи, впровадження страхової медицини.

Третя стратегічна мета може бути реалізована за допомогою збільшення обсягу публічних фінансів, вкладених у державні інвестиційні проекти з позитивною фінансовою віддачею та збільшенню частки проєктів державно-приватного партнерства.

Вивчення публічного адміністрування інвестицій в економіку України в умовах глобалізації з метою виявлення можливих напрямів його вдосконалення та виділення результативних механізмів, зокрема у контексті повоєнної відбудови, які застосовуються як у вітчизняній, так і іноземній практиці, варто почати з безпосереднього дослідження ролі держави у створенні умов для залучення інвестицій.

Держава здійснює регулювання інвестиційно-правових відносин на основі правових норм, які, у той же час, мають відповідати світовим стандартам у площині захисту прав інвестора та створення привабливих умов. Для того, щоб покращувати інвестиційне середовище, Україні необхідно враховувати іноземний досвід успішних держав, які встановили найкращі системи нормативного регулювання інвестиційно-правових відносин. Ключовим компонентом постійного покращення правового регулювання інвестиційно-правових відносин є аналіз науковцями, уповноваженими посадовими особами та представниками бізнесу позитивних та негативних сторін чинного регулювання. При цьому предметом такого аналізу стає безпосереднє здійснення органами влади своїх повноважень. Слід визначити, як представники громадянського суспільства в різних іноземних державах визначають позитивні та негативні аспекти правового регулювання та публічного адміністрування інвестиційно-правових відносин.

Наукова спільнота Німеччини розглядає питання публічного адміністрування інвестиційно-правових відносин через призму правового регулювання як приватних, так і публічних інвестицій. Це означає, що увага дослідників приділяється не лише коштам приватних осіб, які залучаються державними організаціями, а й публічним фондам коштів, які держава спрямовує на інвестиції у власну економіку. У правовій літературі вже давно існує думка, що завдяки інституційним структурам та егалітарним нормам німецького федерального законодавства не політичні рухи, а саме правове регулювання стало визначальним у публічному адмініструванні інвестиційно-правових відносин [3].

У країнах Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) регіональні та місцеві органи влади відповідають за близько 57% державного валового нагромадження капіталу, а у федеративних країнах ця частка сягає 70% (ОЕСР, 2019). Серед цих федеральних систем ситуація Німеччини виділяється як особливий випадок, де ми спостерігаємо дві вражаючі тенденції. По-перше, загальний обсяг державних інвестицій у країні постійно зменшується через обвальне скорочення місцевих державних інвестиційних видатків. По-друге, розбіжності в інвестиційних видатках між місцевими органами влади зростають з середини 2000-х років. Таким чином, за дефіцитом державних інвестицій у Німеччині ховається зростаюча регіональна нерівність у державному капіталі, що має бути враховано Україною при здійсненні правового регулювання окремих аспектів інвестиційно-правових відносин не лише за індустріями, а й за територіальним підходом для того, щоб забезпечити рівномірний розвиток усіх громад завдяки належному правовому регулюванню та, як наслідок, залучення інвестицій [4].

У Польщі надважливою є тісна співпраця між усіма ланками державної влади та належна правова регламентація відповідних відносин на загальнодержавному та місцевому рівнях для створення сприятливого інвестиційного клімату в країні. Одним з ефективних інструментів залучення іноземних інвестицій в польську економіку є створення спеціальних економічних зон, в яких забезпечуються необхідні пільгові умови, інвестиційні сектори та пропонується кваліфікований персонал. Результатом подібної ініціативи (створення на території Польщі 14 спеціальних економічних зон) стало значне зосередження іноземного капіталу.

На думку польських науковців Томаша Дорожинського, Агнешки Дорожинської, Войцеха Урбаняка, повноваження щодо залучення та підтримки іноземних інвесторів у Польщі розподілені між центральним урядом та органами місцевого самоврядування на регіональному та місцевому рівнях. Для центральних органів законодавством передбачено інституційні та фінансові ресурси для координації національної економічної політики щодо суб'єктів господарювання з іноземним капіталом. Ключову роль відіграють Міністерство економіки, Міністерство фінансів, Польське агентство інформації та іноземних інвестицій та Польське агентство розвитку підприємництва. Вони мають у своєму розпорядженні бюджетні ресурси. При цьому для згаданих органів важливою є нормотворча та розпорядча діяльність уповноважених органів ЄС, кошти якого виділяються на різні інвестиційні програми (Операційна програма "Інноваційна економіка", Програма підтримки інвестицій, що мають велике значення для польської економіки) [5].

В цілому, роль та обов'язки місцевої влади, пов'язані зі сприянням іноземним інвесторам, значно зросли за останні роки, особливо після вступу Польщі до ЄС у 2004 році. Регіональні та місцеві органи влади мають організаційні та фінансові можливості для створення сприятливих умов для ведення бізнесу у відповідних регіонах. Законодавство не обмежує їх лише наданням пільг, але й передбачає повноваження та процедури інвестування у інфраструктуру.

Варто наголосити, що невід'ємною складовою успіху в інвестиційному питанні є життя державою таких заходів, які б надавали змогу бізнесу почуватися комфортно та впевнено, а це, насамперед, передбачає зміни податкового та інвестиційного законодавства у площині надання податкових преференцій, субсидій тощо.

Згідно з інформацією Управління з питань конкуренції та захисту прав споживачів (UOKiK), у 2011 році державну допомогу в різних формах надавали 389 органів місцевого самоврядування. Це становило майже половину всіх випадків надання державної допомоги (831). Проекти державної допомоги розробляють і впроваджують переважно великі органи місцевого самоврядування, як-от: воєводства, повіті, великі міста і селища. UOKiK підкреслює, що у 2011 році принаймні один інструмент державної допомоги, передбачений національним законодавством, застосовували всі органи місцевого самоврядування на регіональному рівні, майже 80% повітів та кожна двадцята гміна (адміністративна одиниця у Польщі). Вартість державної допомоги, наданої органами місцевого самоврядування у 2011 році, становила 1 867,2 млн. злотих і становила близько 11% всієї державної допомоги, наданої в Польщі. Серед форм допомоги переважали дотації, податкові субсидії, відстрочки та розстрочки платежів. Це була переважно регіональна допомога на нові інвестиційні проекти, створення нових робочих місць, загальне та спеціальне навчання, а також розвиток малого та середнього бізнесу [6].

У Саудівській Аравії, на переконання Шахада Аль-Кахтані та Мохаммада Альбакджджі, державна політика щодо інвестицій базується на семи основних принципах. Наступні принципи:

- 1) Забезпечення рівності між саудівськими та іноземними інвесторами;
- 2) Забезпечення правового захисту інвестицій;
- 3) Забезпечення стійкості інвестицій;
- 4) Надання доступу до рівних інвестиційних стимулів;
- 5) Законодавче впровадження соціальних та екологічних стандартів;
- 6) Забезпечення дотримання інвесторами саудівських правових норм охорони здоров'я, безпеки та захисту навколишнього середовища;
- 7) Спрощення нормативно закріплених процедур доступу для іноземних робітників та їхніх сімей, забезпечення надійного трансферу знань, технологій та розвитку місцевого людського капіталу.

Така політика схвалюється указом короля Саудівської Аравії та спрямована на підтримку розвитку конкурентного інвестиційного середовища в країні. Принципи інвестиційної політики Саудівської Аравії слугуватимуть передумовою для трансформаційних змін у сфері інвестиційного законодавства та імплементації необхідних для цього нормативно-правових актів.

Саудівська Аравія зробила акцент на організованому системному підході шляхом створення спеціалізованого державного органу (MISA) з високим ступенем представництва в Кабінеті міністрів цієї держави – Міністерство інвестицій. На Міністерство інвестицій покладається обов'язок створення найбільш можливо сприятливого інвестиційного середовища та підвищення конкурентоспроможності, що досягається за допомогою видання нормативно-правових актів інвестиційного спрямування та внесення законодавчих ініціатив стосовно майбутніх реформ.

Національна інвестиційна стратегія (NIS) – правовий акт, який визначає основи інвестиційного законодавства Саудівської Аравії, завдяки якій Саудівська Аравія прагне залучити більше інвестицій з-за кордону, оскільки потребує відмежування своєї економіки від нафтового сектору. NIS є прагненням принца Мухаммеда бін Салмана бін Абдулазіза, голови Ради з питань економіки та розвитку, зробити Королівство інвестиційним напрямом світового класу. Спираючись на наявні сильні сторони Саудівської Аравії, загальна мета NIS полягає у підвищенні якості та обсягів інвестицій у Королівстві та в пріоритетних секторах за умови посилення ролі внутрішнього та міжнародного приватного сектору, що сприятиме економічному розвитку країни відповідно до "Бачення 2030" [7].

При дослідженні ролі держави у створенні сприятливих умов для інвестування не можна обходити досвід Сполучених Штатів Америки. Іноземні інвестори приходять до цієї країни, тому що Сполучені Штати пропонують, за визначенням Міжнародної торгової адміністрації США, "передбачувану і прозору правову систему, відмінну інфраструктуру та доступ до найприбутковішого у світі споживчого ринку". Маючи понад 300 мільйонів населення та найбільшу економіку у світі, Сполучені Штати потенційно є найважливішим ринком для будь-якої компанії. На Сполучені Штати припадає сорок два відсотки світового ринку споживчих товарів.

Дослідження Конгресу США показують, що прями іноземні інвестиції здійснюються в Сполучені Штати з тих самих економічних та правових причин і з метою максимізації прибутку, з яких американські громадяни інвестують за кордоном. Крім того, Конгрес не бачить необхідності змінювати правовий режим "відкритих дверей", яка вільно допускає іноземні інвестиції.

Як вказує Адіс Марія Віла, штати Флорида, Південна Кароліна, Індіана та Пенсильванія досягли успіху в залученні іноземних інвестицій завдяки тому, що кожен штат проаналізував свої конкурентні переваги, розробив та впровадив довгострокові комплексні плани, які діють вже понад десять років. Кожен штат використовує різні підходи для координації інвестування, але в усіх штатах активну роль відіграє глава виконавчої влади, використовують торгові місії для залучення державного і приватного секторів, покладаються на іноземні представництва для виявлення потенційних інвесторів і розробляють комплексну

державну політику, спрямовану на співпрацю з іноземними інвесторами, яких вони намагаються залучити до свого штату [8].

Губернатори кожного з цих штатів зосередилися на маркетинговому просуванні своїх штатів через іноземні представництва та роботі з промисловими підприємствами для забезпечення доступу до торговельних можливостей. Губернатори беруть участь у конференціях і торгових виставках, розробляють угоди та створюють умови для співпраці у конкретній галузі або технології. Наприклад, Флорида проводить від 45 до 75 міжнародних заходів (виставок, конференцій, з'їздів) щороку. Представники штату Флорида також беруть участь у багатьох іноземних торгових виставках щороку.

До інших факторів, які допомагають США створювати найбільш привабливі умови для інвестицій у світі, за визначенням Міжнародної торгової адміністрації США, є наступні:

- найпрогресивніше правове регулювання економіки, що дозволяє Сполученим Штатам мати найбільшу економіку у світі з ВВП на душу населення приблизно \$ 70 000. Правові системи регулювання та оподаткування в США надають іноземним інвесторам широку свободу дій;

- наукові дослідження та розробки: за даними Національного науково-дослідного інституту оборони RAND, на Сполучені Штати припадає 40 відсотків загальних витрат на дослідження та розробки у світі. Крім того, у Сполучених Штатах працює майже три чверті нинішніх нобелівських лауреатів, публікується понад 60 відсотків світових "високоцитованих публікацій" і майже 40 відсотків "запатентованих нових технологій, створених в рамках Організації економічного співробітництва і розвитку";

- правове регулювання освіти, завдяки якому університети не є звичайними дослідними інституціями, а й фактично мають можливість бути частинами громадянського суспільства. Це принесло свої плоди, оскільки шість з десяти найкращих університетів світу знаходяться в США. У Сполучених Штатах налічується понад 4 000 університетів і коледжів. Багато місцевих коледжів мають спеціальні навчальні програми для інвесторів, які розміщують свої об'єкти в їхньому регіоні. Федеральний уряд, уряди штатів і місцеві органи влади також передбачають мільярди доларів на підготовку робочої сили щороку;

- правове регулювання митних та логістичних формальностей. США передбачили розгалужену, і в той же час уніфіковану, систему регулювання митних процедур та обслуговування логістичних шляхів. Сполучені Штати мають найбільшу у світі систему доріг з твердим покриттям, залізничну мережу та кількість аеропортів. Чотири з десяти найбільших аеропортів за обсягом авіаперевезень знаходяться в США, в тому числі найзавантаженіший вантажний аеропорт у світі.

Окрім приватних інвестицій, важливу роль у збалансуванні внутрішньо економічних процесів у державі відіграє правове регулювання державних інвестицій. Багаторічний процес формування національного законодавства у сфері державних інвестицій не призвів до викорінення більшості проблем, на які звертає увагу Світовий банк.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вектори економічного розвитку 2030: Кабінет Міністрів України. 2023. URL: <https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf>
2. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постановою Кабінету Міністрів України № 179 від 03 березня 2021 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
3. Gabriel Felbermayr, Martin Braml. On the EU-US Current Account. 2018. URL: https://www.ifo.de/DocDL/EconPol_Policy_Report_07_2018.pdf
4. Björn Bremer, Donato Di Carlo, Leon Wansleben. The constrained politics of local public investment under cooperative federalism. 2023. URL: <https://academic.oup.com/ser/article/21/2/1007/6599057>
5. Tomasz Dorożyński, Agnieszka Dorożyńska. The role of local government units in attracting FDI. The case of the Lodz Region. 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/286534367_The_role_of_local_government_units_in_attracting_FDI_The_case_of_the_Lodz_Region
6. Report on state aid in Poland granted to entrepreneurs in 2011, UOKiK, Warsaw 2012 Różański, J., 2010. Multinational corporations in Poland. Growth, funding, assessment. Warsaw: PWE
7. Shahad Al-Qahtani and Mohamad Albakjaji. THE ROLE OF THE LEGAL FRAMEWORKS IN ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS: THE CASE OF SAUDI ARABIA. 2023. URL: https://ajee-journal.com/upload/attaches/att_1679412835.pdf
8. Adis Maria Vila. The Role of States in Attracting Foreign Direct Investment: A Case Study of Florida, South Carolina, Indiana, and Pennsylvania. 2010. URL: <https://scholar.smu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1454&context=lbra>

REFERENCES:

1. Vektory ekonomichnoho rozvytku 2030. (2023). [Vectors of economic development 2030]. *Kabinet Ministriv Ukrainy*. Retrieved from: <https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf> [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ekonomichnoi stratehii na period do 2030 roku. (2021, March 3). [On the approval of the National Economic Strategy for the period until 2030]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 179*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> [in Ukrainian].

3. Gabriel, Felbermayr, & Martin, Braml. (2018). On the EU-US Current Account. *EconPol*. Retrieved from: https://www.ifo.de/DocDL/EconPol_Policy_Report_07_2018.pdf [in English].
4. Björn, Bremer, & Donato, Di Carlo, & Leon, Wansleben. (2023). The constrained politics of local public investment under cooperative federalism. Retrieved from: <https://academic.oup.com/ser/article/21/2/1007/6599057> [in English].
5. Tomasz, Dorożyński, & Agnieszka, Dorożyńska. (2014). The role of local government units in attracting FDI. The case of the Lodz Region. *Business and Economic Horizons* Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/286534367_The_role_of_local_government_units_in_attracting_FDI_The_case_of_the_Lodz_Region [in English].
6. Report on state aid in Poland granted to entrepreneurs in 2011. (2012). UOKiK, Warsaw Różański, J., 2010. Multinational corporations in Poland. Growth, funding, assessment. Warsaw: PWE. [in English].
7. Shahad, Al-Qahtani, & Mohamad, Albakjaji. (2023). THE ROLE OF THE LEGAL FRAMEWORKS IN ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS: THE CASE OF SAUDI ARABIA. Retrieved from: https://ajee-journal.com/upload/attaches/att_1679412835.pdf [in English].
8. Adis Maria, Vila. (2010). The Role of States in Attracting Foreign Direct Investment: A Case Study of Florida, South Carolina, Indiana, and Pennsylvania. Retrieved from: <https://scholar.smu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1454&context=lbra> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 1.11.2023

УДК 342.9

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-15-104-109

Мартинюк Роман Романович,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового права

Національного університету біоресурсів

і природокористування України

e-mail: imholab@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0004-7200-5107>

ПРИМУСОВЕ ВІДЧУЖЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КЕРУВАННЯ В СТАНІ СП'ЯНІННЯ

Питання удосконалення методів протидії та профілактики керування транспортними засобами в стані сп'яніння були актуальними у мирний час та залишаються не менш важливими в період повномасштабного вторгнення. Стаття присвячена аналізу ефективності та законності, в умовах правового режиму воєнного стану, нового інструменту у боротьбі з такими порушниками, а саме примусовому відчуженні у них транспортних засобів на потреби пов'язані із виконанням завдань з оборони України. Попри те, що така ініціатива деяких військових адміністрацій викликала у суспільства переважно схвалення, водії, в яких у такий спосіб відібрали автомобілі, почали масово звертатись до суду вказуючи на суб'єктивність процесу відбору транспортних засобів для примусового вилучення та відсутність реальної суспільної необхідності саме в їх автомобілях.

Проаналізована нормативно-правова база на підставі якої відбувається примусове відчуження приватного майна, а також підстави тимчасового затримання транспортних засобів у водіїв на яких були складені матеріали за керування в стані сп'яніння. Здійснено огляд законопроект, які покликані посилити відповідальність за такі адміністративні правопорушення.

Встановлено, що примусове відчуження не є видом стягнення, а отже, не замінює і не скасовує передбачених законом відповідальність згідно зі ст. 130 КУпАП, що зумовлює певні правові колізії під час подальшого розгляду адміністративної справи у суді.

Акцентовано увагу на те, що попри введення в країні воєнного стану, порушення фундаментального принципу недоторканності власності, може відбуватись виключно у випадках та в спосіб, які прямо передбачені чинним законодавством.

Сформована особиста позиція щодо ефективності такого способу протидії та профілактики керування транспортними засобами в стані сп'яніння та описані можливості його покращення. Крім цього обґрунтовано те, що саме по собі складення на водія протоколу за ст. 130 КУпАП не є суспільною необхідністю для подальшого примусового відчуження у нього транспортного засобу.

Узагальнена судова практика стосовно розгляду адміністративних справ щодо спроб оскарження примусового відчуження транспортних засобів водіями на яких були складені протоколи за керування в стані сп'яніння.

Ключові слова: протидія адміністративним правопорушенням, керування у стані сп'яніння, профілактика дорожньо-транспортних пригод, примусове відчуження, безпека дорожнього руху.